

Nieuwsbrief IVN afdelingen Fryslân

Natuurgids, iets voor jou?

In september start de nieuwe opleiding tot natuurgids voor Friesland. Het is een gezamenlijk initiatief van de zeven Friese IVN afdelingen en de IVN regio Noord. Als je interesse hebt om deze anderhalf jaar durende landelijk gecertificeerde opleiding te volgen, meld je dan nu al aan voor de informatieavond. Dat kan door een mail te sturen naar ivnsudwesthoeke@outlook.com

De IVN Natuurgidsenopleiding (NGO) is er voor de natuurliefhebber die serieus aan de slag wil met kennisoverdracht en natuurbeleving. Deze opleiding is bedoeld voor mensen die zich actief willen inzetten als IVN Natuurgids of als vrijwilliger.

Tijdens de Natuurgidsenopleiding doe je vaardigheden op om groene activiteiten te organiseren en te begeleiden, zoals het opzetten en leiden van excursies, het ontwikkelen van wandelroutes, het werken met kinderen en meer. Bovendien leer je je eigen regio goed kennen, met zijn eigen natuur- en cultuurhistorische kenmerken en waarden. De opleiding bestaat uit 5 blokken: Kennismaking en Oriëntatie, Planten en bodem, Dieren, Ecologie en ecosystemen, Landschap.

Biodiversiteit de basis korte online cursus

Biodiversiteit is de hoeveelheid verschillende vormen van leven die je in een bepaald gebied vindt. Bijvoorbeeld in de zee, een bos, in een sloot, je eigen tuin of zelfs op één plant of onder één steen.

De provincie Fryslân probeert iedereen mee te krijgen in de campagne 'Herstel Biodiversiteit'. IVN heeft een heel fraaie en toegankelijke cursus gemaakt over biodiversiteit. Wil je ontdekken wat het is, waarom het belangrijk is, en wat je kunt bijdragen aan herstel biodiversiteit, volg dan deze korte gratis cursus door op deze link te [drukken](#).

Van de bestuurstafel Ooststellingwerf

Afgelopen maandag 20 februari hebben we weer onze algemene leden vergadering gehouden in de Hoolten Klinte te Appelscha. Gelukkig waren er toch nog een redelijk aantal leden aanwezig.

Na de normale zaken die tijdens deze vergaderingen besproken worden zoals financiën en jaarprogramma had het bestuur toch nog wel enkele mededelingen voor de leden.

Hieronder nogmaals in het kort de belangrijkste punten op een rij.

In samenwerking met de IVN afdelingen de Sudwesthoeke, De Walden en Heerenveen e.o. hebben we besloten om een gezamenlijke nieuwsbrief uit te brengen. Deze gaat 1 x per kwartaal digitaal verspreid worden onder de leden. Mocht je een leuke waarneming hebben of een ander groen verhaal schroom dan niet om het naar ons vaste mailadres te sturen.

Het komende jaar is het laatste bestuurlijke jaar van Arjan en Teunie. Beide hebben aangegeven te stoppen per februari 2024. **Lijkt het u leuk om in het bestuur te komen?** Stuur een mailtje naar het bekende mailadres en ontvangen we u met open armen.

Na de pauze hebben we weer een nieuwe natuurquiz gespeeld. Na 50 wisselende vragen over flora en fauna kwam Joke van der Leij als winnaar uit de bus. Jos van de Akker werd knap 2^e en de 3^e prijs ging naar Wieb van der Heide.

Namens het bestuur
Dirk Haaijema

Van het bestuur van De Wâlden

Zo, een nieuw initiatief is geboren uit het stoppen van de redactie van ons afdelingsblad 't Plúske. Een periodieke Nieuwsbrief waar meerdere Friese IVN afdelingen aan meedoen, dat is fijn! 4 x per jaar dus zoals we al gewend waren met 't Plúske. Er is zoveel wat we met elkaar kunnen en willen delen en wat ook interessant is voor leden die op andere plekken wonen in onze prachtige provincie!

Voor de leden van IVN De Wâlden alvast een punt om in de agenda te zetten. Op **dinsdagavond 25 april** houden we onze jaarlijkse **Algemene Ledenvergadering**. Gelukkig weer fysiek met elkaar een terugblik op het afgelopen jaar en ideeën uitwisselen. De locatie en vergaderstukken ontvangt u natuurlijk tijdig in een aparte mail. Na de vergadering hebben we een interessante spreker, Harry Bosma, dat belooft wat!

Voor het actueel houden van de website is Foppe de Haan actief. Wel zou hij het fijn vinden af en toe eens te sparren dus wie vindt het leuk om mee te denken, meld je even! Emailadres van Foppe is fh.de.haan@ziggo.nl Neem ook eens een kijkje op de website, er staat veel meer op dan alleen de afdelingsactiviteiten!

www.ivn.nl/afdeling/de-walden

We hebben per 1 januari 2023 ook een nieuw afdelings-emailadres, wel zo handig. Dus heb je wat te vragen of te melden, ook voor de komende Nieuwsbrieven, mail even naar ivndewalden@outlook.com

De activiteiten van 2023 van onze afdeling staan nogmaals hieronder, alle leden van onze afdeling

hebben het totale overzicht al eerder per mail ontvangen. We hopen op mooie opkomsten en interessante excursies en lezingen! Wel graag even aanmelden als je gaat komen.

Kerstboom versieren Heerenveen

Zaterdag 10 december 2022, het is koud. Toch zijn er zes dappere kinderen die de kou trotseren en op zoek gaan naar de kerstballen. Deze rode ballen hebben Tryntsje en ik van tevoren op zo'n acht verschillende plaatsen in de Overtuin opgehangen. Op elke plek hangen er drie. De kinderen gaan in groepjes van twee op pad.

Tryntsje en ik staan in het midden van de tuin bij een grote conifeer. Dat wordt onze kerstboom. Ieder groepje krijgt van ons een opdracht mee voor een van de locaties.

Als ze de locatie vinden doen ze de opdracht en mogen ze een bal meenemen. Terug bij onze post laten ze zien wat ze moesten zoeken of geven ze het antwoord op de gestelde vraag. Is het antwoord goed dan krijgen ze nog een bal.

De ballen mag elk groepje in zijn eigen stukje van de 'kerst'boom ophangen. Zo wordt deze langzaam versierd.

Omdat we de opdrachten door de hele Overtuin hebben verspreid rennen de kinderen wat af. Ze krijgen het er warm van. Bij een van de meiden gaat de jas zelfs even uit.

Maar er wordt dolenthousiast gezocht naar de ballen en soms diep nagedacht over een goed antwoord.

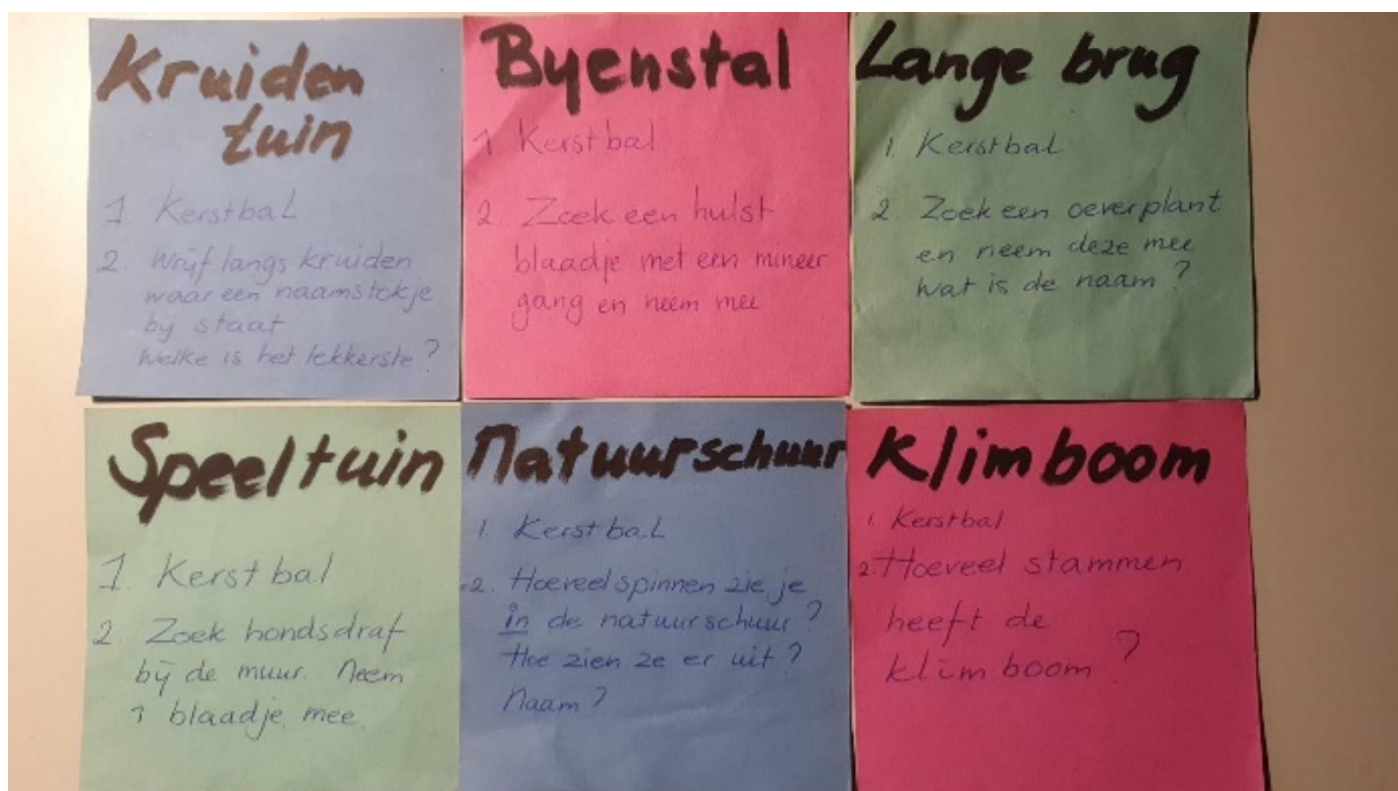
We maken van elk groepje een foto voor de ouders en dan wordt de boom weer leeggehaald.

Elk kind mag een bal of slinger mee naar huis nemen.

Moe maar voldaan gaan ze weer naar huis.

Aafje

een selectie uit de opdrachten (foto tryntsje)
met veel aandacht wordt de boom versierd (foto aafje)

Vogelfestijn De Naturij Drachten De Wâlden

Op zaterdag 28 januari 2023 vierde De Naturij in Drachten hun 50 jarig bestaan met een dag met als thema Vogels. Nestkastjes timmeren, vogelvoedsel maken en vogelveren bestuderen onder de microscoop en natekenen. We waren met 5 gidsen van IVN De Wâlden en hebben die dag heel veel kinderen met begeleiders langs zien komen. De nieuwe folder van de afdeling uitgedeeld, verteld over IVN en leuke mobiels gemaakt van natuurlijk materiaal. Volgens De Naturij zijn er meer dan 1000 bezoekers geweest! Die hebben wij lang niet allemaal gezien maar het was een drukke, geslaagde dag!
Els Steinmann, IVN De Wâlden

Herbarium FRISICUM in Wolvega geen oubollig gebeuren (Heerenveen e.o.)

Op 21 januari heeft een groep leden en niet leden van het IVN Heerenveen een bezoek gebracht aan het Herbarium Frisicum in Wolvega. Een hele andere wereld dan ik in mijn gedachten had, Ooit heb ik zelf een Herbarium gemaakt (opleiding) en gezien dat veel planten hun kleuren verliezen en bij een verhuizing heb ik de map bij het oude papier gedaan, natuurlijk al het plastic en metalen hecht strip eerst verwijderd.

Want wat moest ik met deze map nog, in de natuur, in het echie zijn ze veel mooier. Hiervan heb ik op deze middag spijt gekregen.

Oude planten zijn juist de toekomst.

Het DNA van deze 'oude' planten wordt vergeleken met DNA van de planten van nu en geeft inzichten over de veranderingen van de plant over vele jaren zo leveren ze een bijdrage aan wetenschappelijk onderzoek.

De heer Karst Meijer, initiatiefnemer van het Herbarium en een hele goeie verteller nam ons in zijn verhaal mee naar de verschillende soorten herbariums zo is er een Joods Herbarium, een Zee herbarium en een Apothekersherbarium. Karst vertelt over het drogen van de planten, zonder dat de planten hun kleuren verliezen. Verhalen hoe hij naar Griekenland vertrok met kisten oude kranten, of niet. Het is de moeite waard en het mooist om dit zelf van hem te horen.

De paardenbloem iedereen kent hem, maar kennen jullie ook de andere 200 soorten die in Friesland voorkomen, de moeraspaardenbloem komt alleen in Friesland voor! In Nederland komen ongeveer 1000 soorten paardenbloemen voor. Daarbij op paardenbloemen komen heel veel insecten af, laat de paardenbloemen staan, een uitkomst voor alle weidevogels en hun kuikens! En een weetje; er rijden nu al fietsen rond met rubberen banden gemaakt van het sap van de paardenbloem.

Herbarium Friscum is een bezoek meer dan waard en niet alleen voor de plantenliefhebbers het was een ontdekking voor mij van een nieuwe bijzondere wereld waar ik erg van genoten heb en komende maanden ga ik letten op paardenbloemen ik ben heel benieuwd hoeveel soorten ik ontmoet. Meer weten;

<https://www.herbariumfriscum.nl>

Zandpaardenbloem

Moeraspaardenbloem

Nieuwjaarswandeling De Wâlden

Op zondag 15 januari willen we een Nieuwjaars wandeling maken met wat actieve IVN-leden van de afdeling. Maar, wat is het nat de dagen daarvoor en er wordt ook nog harde wind voorspeld. We spreken af wel samen te komen in Olterterp en beginnen met koffie, thee en wat lekkers om even bij te praten. En daarna komt toch de zon tevoorschijn en besluiten we alsnog een wandeling te maken in het bos. En, de moeite waard. Wat blijkt uit de leuke waarnemingen!

Op Avontuur in de Natuur Heerenveen

Wil jij een stukje schrijven voor de IVN nieuwsbrief vraagt Ria, middels een berichtje aan mij. Over jouw ervaringen met kinderen in de natuur? Ik kijk naar het berichtje en gelijk beginnen mijn hersenen op volle kracht te werken.

Zal ik schrijven over het 100 soortenspel wat we met Mies en Kirsten en de kinderen van de school "it Skoatterwiis" doen? We verdelen de kinderen in drie groepen, trekken elk met een groepje door het bos en schrijven alle soorten dieren en planten op die we tegenkomen.

Van koolmees, speenkruid, dovenetel, zuring, vlaamse gaai, veldkers, brandnetel, vink, schaap, oorkruiper, hond, mens, eik, vogelkers tot berk en beuk! We discussiëren over een achtergelaten bagagedrager, is dat ook natuur juf? Ijzererts komt ook uit de grond toch? Nee, lieve kinderen, dit is zwerfafval, dat nemen we op terugweg mee om keurig af te voeren naar de oud-ijzerhandelaar. Na een uur zitten we gemiddeld al op zo'n 60 à 70

soorten. Kinderen vinden het fantastisch. Ze speuren met de meegekregen loep naar de kleinst mogelijke beestjes en plantjes.

En ze onthouden met graagte de stinkende gouwe met z'n oranje melksap (goed tegen wratten) en de pissenbedden met hun speciale voortplantingsmethodes waar Mies zo enthousiast over kan vertellen.

Of zal ik vertellen dat we uileballen gaan pluizen bij Mies in de tuin en dat de kinderen en passant een les over de teek krijgen? Want ja, Kees, de poes van Mies werd geaaid door een jongen die geen uileballen durfde te pluizen en omdat wij kinderen de ruimte geven om zichzelf te zijn, laten we dat dan maar zo en deze jongen vond een teek bij de poes en Ha, daar hadden we alweer een spannend onderwerp.

Maar ja, het is ook leuk om te vertellen over het vissen met Gerrit in de slootjes met de school "het Vogelnest", Gerrit die de kinderen zo enthousiasmeert dat ze halverwege de les het water in springen met het netje om toch echt die vermaledijde modderkruiper te vangen, want die andere jongen had hem ook al gevangen en de grote mensen waren daar zo enthousiast over, dat wilde hij ook. Maar och hemeltjelief, hij ving geen modderkruiper maar een geelgerande watertor, wauw dat was nog eens een monster. Hij durfde hem niet eens vast te pakken. Pardoes sprong een tweede leerling de sloot in, want ja van de oeverkant af vang je al dat moois niet. Als je erin staat en dan tussen het riet, daar zit het mooie spul had Gerrit verteld.

Of die keer dat een jongen oog in oog stond met een echte ringslang. Zijn kreet van schrik deed ons onverwijld naar de plaats des onheils snellen! Hij sprong zo'n 2 meter de lucht in, zijn hart klopte in zijn keel, vertelde hij later aan de meester. Wist hij veel, dat er slangen voorkwamen in Nederland.

Of zal ik vertellen van de paddenstoelenles met Gosse, hoe de kinderen van het Bornego, speurend door de bossen zwerven om die vieze stinkzwam te zoeken en dan naast zwavelkopjes ook de heksenboleet tegenkomen. Dat de kinderen ondertussen de verschillen leren tussen plaatjeszwammen en buisjeszwammen, dat paddenstoelen opruimers zijn, maar ook kunnen parasiteren.... kennen jullie dat woord? Parasiteren? Nee? Nooit van gehoord? Dan legt Gosse dat wel uit.

En de kostgangersboleet, vreemde naam, wie kent het woord kostganger?

Ja de sponszwam, daar kunnen ze zich iets bij voorstellen, maar de tondelzwam wordt alweer vreemder en ook dat verhaal komt langs. Weten jullie waar ze die voor gebruikten? De Tondelzwam? Harrie Potter? Vraagt een leerling voorzichtig?

En het allerkleinste paddenstoeltje.... waar kan je die vinden? Daar komt Gosse alweer aan met een hulstblaadje.... De kinderen zijn aan het eind van de excursie verzadigd met kennis, er kan niks meer bij, in die koppies.

Maar ik kan natuurlijk ook vertellen over de lessen die we met landschapsbeheer geven, we snoeien dan met echt gereedschap! Met de pistoolzaag, de beugelzaag en de takkenschaar. We doen aan echt bosbeheer. Al die vogelkers moet eruit, weten jullie hoe de vogelkers hier gekomen is? Nee? Nou

Oege van landschapsbeheer legt dat allemaal uit en ook waarom we die uit het bos moeten verwijderen. Spannend vinden de kinderen dat, en reuze stoer ook.

Ja, dat kan ook, dat kan ik ook vertellen....het is zo moeilijk kiezen. Het is ALLEMAAL vreselijk leuk. Weet je wat, ik laat dit gewoon allemaal zo staan. Ik denk dat Ria dit wel leuk vindt voor de IVNnieuwsbrief, Annemarie Elout

Stinzenplanten Súdwesthoeke

Het stinzenplantenseizoen is weer begonnen! Kijk op de website van It Fryske Gea voor informatie over de botanische hotspots voor deze flora www.stinzenflora-monitor.nl. Daar is ook een zoekkaart stinzenplanten te downloaden. <https://www.itfryskegea.nl/stinzenflora> Stinzenplanten worden wel het groene culturele erfgoed van Friesland genoemd. 'Stinzenplanten zijn planten die men aantreft op plaatsen die vanouds gehoord hebben bij stinzen of states, buitenplaatsen, oude boerderijen, enz. en die buiten die terreinen in dezelfde omgeving niet in het wild voorkomen.' Zijn ze meegenomen tijdens de kruistochten of kwamen ze uit de kloostertuinen of uit de tuinen van de dorpsdokters? Het loont om in eigen omgeving te kijken naar stinzenplanten bij begraafplaatsen, oude boerderijen en tuinen. In de Súdwesthoeke gaan IVNers altijd even langs in maart en april bij de Epemastate in Ysbrechtum (bostulp), de pastorietuin in Nylân (winterakoniet) en het Wikeler bosk in Wijckel (daslook). Voor iedereen een aanrader.

foto Ruud Oudega
winterakoniet, Nijlân

Excursie in het kader van de Eindejaars Plantenjacht Heerenveen

klein kruiskruid en vogelmuur, nummer 1 en 3
uit de top tien (foto aafje)

Voor het eerst doet afdeling Heerenveen mee met de Eindejaars Plantenjacht van FLORON.

Bij de KNNV maakte ik in de voorgaande twee jaar kennis met dit fenomeen. Rond de jaarwisseling (tussen 25 december en 3 januari) wordt er in het hele land per locatie ($\pm 1 \text{ km}^2$) een uur gezocht naar nog, nog steeds of alweer bloeiende planten.

Dat dit niet de meest uitbundig bloeiende soorten zijn laat zich raden. Het is een kwestie van speuren op de grond, maar ook bomen en struiken tellen mee, naar een dapper exemplaar.

We hebben gekozen voor de directe omgeving van de Blausingel, Wadpad en Middelzeepad de woonwijk tot de spoorbaan in Heerenveen. In dit gebied is vorig jaar door de KNNV geteld. Toen werden er 15 waarnemingen gedaan. Een mooi streven voor ons.

De verwachtingen zijn niet zo hoog. Het heeft net voor de kerst flink gevoren. De tellingen die elders in het land al gedaan zijn leveren geen hoge aantallen op. Het gemiddelde ligt duidelijk lager dan vorige jaren. Met z'n vijven gaan we op pad. We lopen iets meer dan een uur en vinden uiteindelijk tien verschillende soorten. Helemaal geen slechte score.

De meeste bloeiende exemplaren staan buiten het toch wel bosachtige Middelzee- en Wadpad en de Blausingel en veelal in de stroken met gras. Enkele soorten vinden we langs de straten in de wijk.

We vinden: klein kruiskruid, straatgras, vogelmuur, kleine veldkers, paardenbloem, scherpe boterbloem, hazelaar, herderstasje, madeliefje, wilg spec.

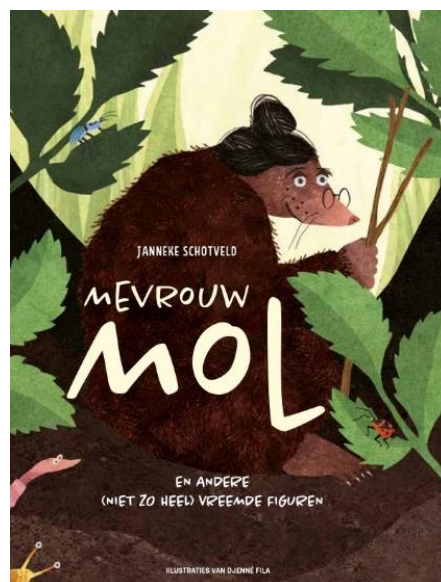
Het landelijk gemiddelde is 9,9 soorten. En het klein kruiskruid is het meest geteld.

Zie voor meer informatie over de Eindejaars Plantenjacht en de landelijke score op www.naturetoday.com onder natuurberichten van 10 januari. Het was een leuke excursie. En het meedoen aan deze Plantenjacht is zeker voor herhaling vatbaar. We bezoeken dan een ander gebied.

Aafje

Bodemdiertjes Súdwesthoeke

Begin dit jaar heeft de regio Noord van IVN informatie en materiaal over bodemdiertjes toegestuurd naar de 7 IVN afdelingen. Het onderwerp Natuur onder het Maaiveld blijft actueel. De IVN leskist Bodemdiertjes kan heel goed gebruikt worden voor bijvoorbeeld een natuurvriendelijk verjaarspartijtje. Kinderen verzamelen dan in tuin of plantsoen bodemdiertjes, bekijken ze met een vergrootglas en brengen ze op naam met een zoekkaart. Daar hoort dan ook voorlezen bij uit het speciaal hiervoor geschreven boek 'Mevrouw Mol en andere (niet zo heel vreemde) figuren' van Janneke Schotveld. Alle basisscholen hebben dat boekje ontvangen in het kader van 4 oktober Dierendag. Interesse? Kijk voor de leskist en posters op de landelijke IVN site.

Elke afdeling heeft zijn eigen kleur. Dit is in de voettekst terug te vinden.

Zaterdag 18 maart

Excursie Stinzentuinen vervolg van 27 februari.

Door Betty Kooistra

Locatie volgt op 27-02

Tijd 10.00-12.30

Info + opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com of
www.ivn.nl/afdeling/ooststellingwerf

Kosten leden gratis niet leden betalen €2,50

Zaterdag 18 maart

Themaochtend "De Skriezen en de Hoantsen binne der wer"

08:00 tot 13:00 uur, Zuidwesthoek

Meer informatie en aanmelden

Dinsdag 21 maart

Lezing "Van vijf rijken naar drie domeinen"

Korstmossen zijn geen mossen en slijmzwammen
geen zwammen

Aanvang 19.30 uur

Wijkcentrum De Ôtwijk,
Oude Ambacht 116, Drachten

Volwassenen

Bart Dertien 06 11752265 (18.00 - 20.00 uur)

Woensdag 22 maart

Lezing over op reis naar Spitsbergen!

Een magische reis met onderweg korte stops op
(bijna) onbewoonde eilanden waar meer vogels
dan mensen leven

Aanvang 19.30 uur tot ongeveer 21.30 uur.

Gratis voor IVN Leeuwarden e.o. leden
niet-leden betalen € 3,00

Kurioskerk, Julianalaan 38, 8932 AA Leeuwarden

Aanmelding (verplicht):

secretariaatvnlleeuwarden@hotmail.com

Meer informatie en aanmelden

Zondag 26 maart

Excursie Ochtendwandeling over de Mersken

Aanvang 10.00 uur

De Mersken, Ureterp

Karin Akkerman 06 30654807 (18.00 - 20.00 uur)

Maandag 27 maart

Lezing " It Wetter fan de Leijen"

Inloop vanaf 19.15, start inleidingen 19.30, afsluiting 21.30

Locatie: Doarpshûs Ora et Labora, de Tike
Volwassenen en geïnteresseerde jongeren
Foppe de Haan email fh.de.haan@ziggo.nl

Zaterdag 1 april

Excursie door het Fochteloërveen

Door Jan de Wit en Dirk Haaijema

Locatie parkeerplaats werkschuur

Natuurmonumenten

Tijd 10.00 – 12.30 uur

Info + opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com of
www.ivn.nl/afdeling/ooststellingwerf

Kosten leden gratis niet leden betalen €2,50

Zondag 2 april

Voorjaarswandeling Epemastate - Ysbrechtum

Gidsen: Ger Bosklopper en Betsie Kool.

Start 13.00 uur op het parkeerterrein van
Epemastate te Ysbrechtum

Maximaal aantal deelnemers 20.

Opgave verplicht bij Betsie Kool, via
aemkool@ziggo.nl

Maandag 17 april

Lezing: Nationaal Park Lauwersmeer. Vogelparadijs op vroegere zeebodem. Jörgen de Bruin is bioloog en werkt voor IVN Natuureducatie. Al meer dan 15 jaar werkt hij in Nationaal Park Lauwersmeer op het gebied van communicatie en educatie.

Daarnaast is hij een groot vogelliefhebber

In de bibliotheek te Heerenveen Burgemeester Kuperusplein 48, Heerenveen

Aanvang: 19.30

Opgave bij de bibliotheek aan de balie, of via hun website. Kosten € 3,50 leden van de bibliotheek € 5,00 niet leden.

Zaterdag 22 april

Excursie door het Hemmemapark in Berltsum

13:30 tot 15:00 uur, Berltsum

[Meer informatie en aanmelden](#)

Zaterdag 22 april

Excursie naar Gruttoland van Murk Nijdam, skriezeboer nabij Wommels

Gruttoland is een uniek project waar het traditionele boerenbedrijf en de weidevogels samenkomen. Na een presentatie in het bezoekerscentrum

gaan we vogels kijken in het plasdras gebied. Carpool vanaf Heerenveen vertrek 12.00 uur 13.00 tot 15.00 uur.

Kosten 10,00 € p.p plus carpool

<https://agrarnatuurfondsfryslan.nl/murk-nijdam-skriezeboer/>

Max 20 deeln.

opgave Ria Wijngaard

info@natuurlijk-tuinieren.nl

Zaterdag 29 april

Weidevogelexcursie Gruttoland

10:00 tot 12:00 uur, Wommels

[Meer informatie en aanmelden](#)

Zaterdag 29 april

Excursie door het Noorderleech

Door Betty Kooistra

Locatie bezoekerscentrum Noorderleech

Tijd 10.00 – 12.30 uur

Info + opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com of www.ivn.nl/afdeling/ooststellingwerf

Kosten leden gratis niet leden betalen €2,50

Zondag 7 mei

Vroege vogelexcursie In het Tuimelaarsbos in Oranjewoud Vroege vogelexcursie in Oranjewoud o.l.v. Anne Jan, Minke en Richtsje van der Berg. Start om 06.00 uur vanaf het parkeerterrein bij het museum Belvédère (aan het eind van de Oranje Nassaulaan). Zal de nachtegaal van zich laten horen?

Maandag 8 mei

Lezing verdwenen vogels

Hoe komt het dat veel vogels in Nederland sterk in aantal afnemen, of zelfs al uit ons land zijn verdwenen? Vogelkenner René de Waal laat u in een boeiende presentatie kennismaken met een aantal vogels en gaat daarbij in op de oorzaken en redenen van hun verdwijnen of verschijnen.

Door René de Waal

Locatie Buitencentrum SBB Appelscha

Tijd 19.30 – 22.00 uur

Info + opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com of www.ivn.nl/afdeling/ooststellingwerf

Kosten leden gratis niet leden betalen €2,50

Dinsdag 16 mei

Excursie Vogel het uit rond de Petgaten de Veenhoop

Aanvang 19.00 uur

Volwassenen. Verrekijker mee

Locatie bij opgave

Anne Slagman 06 42815602 (18.00 - 20.00 uur)

Zaterdag 21 mei

Fietstocht rond het Zuidlaardermeer (35km)

Door Dirk Haaijema

Locatie wordt bij aanmelding bekend gemaakt

Tijd 10.00 uur

Info + opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com of www.ivn.nl/afdeling/ooststellingwerf

Kosten leden gratis niet leden betalen €2,50

Maandag 29 mei

Gezinsactiviteit Struinen langs de houtwal

Aanvang 13.30-15.00/15.30

Brouwerslaan, Ureterp. Parkeerterrein tegenover de St. Petruskerk

Mirja Brandorff email mirja45@hotmail.com

Excursie nachtzwaluwen

Door Dirk Haaijema

Locatie wordt bij aanmelding bekend gemaakt

Eind mei/ begin juni excursie

Tijd 22.00 uur

Info + opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com of www.ivn.nl/afdeling/ooststellingwerf

Kosten leden gratis niet leden betalen €2,50

Zondag 4 juni

Excursie rondom het huis van George Meijnders een prachtige natuurlijke omgeving met speciaal de kamsalamander. George gaat ons hier rondleiden.

Adres; Eggerland 4, 8336 KV Baars. (in de buurt van Steenwijkerwold, Witte Paarden) Parkeren op 't Pennekraampie, aan de Baarsweg. Bij George is **geen ruimte om te parkeren.**

11.00 uur

Zaterdag 10 juni

Excursie ringslangen en andere reptielen olv Richard de Jong, in het Easterschar. Het verzamelpunt, is aan de Scharweg bij Rotstergaast. maximaal 10 personen. (op dit moment zijn er 10 deelnemers, nog niemand op reservelijst)

Vooraf opgave bij Ria Wijngaard: info@natuurlijk-tuinieren.nl

Start 10.00 uur

Zaterdag 10 juni

Kind/gezinsactiviteit Sloopjesdagen, de Leijen

Aanvang 13.30 - 15.00 uur

Jantsje Zwart 06 44742668 (18.00 - 20.00 uur)

Zondag 11 juni

Sloopjesdag: kinderen kunnen samen met hun (groot) ouders deze ochtend

Met schepnetjes op zoek naar waterdiertjes in het museumpark

Plaats: parkeerplaats aan het einde van de Oranje Nassaulaan Heerenveen

Van 10.00 – 12.00 uur

Dinsdag 13 juni

Excursie Zwagermieden

Aanvang 19.00 uur

Locatie bij opgave

Sije Schoutanus 06 29397191 (18.00 - 20.00 uur)

Vrijdag 16 juni 2023

Excursie Rondje Oudega

Aanvang 19.30 - 21.30

It West 16 Oudega (Small)

Wenny Creans 06 22780683 (18.00 - 20.00 uur)

Zaterdag 17 juni

Verrassende excursie in natuurgebied 'Om de Dobben'

Betty Kooistra

10:00 tot 11:30 uur, Burgum

[Meer informatie en aanmelden](#)

Dinsdag 20 juni

Basiscursus zie ook 24 juni

Libellen Antoine van der Heijden

Veranderingen in onze libellenfauna

Brede school De Drait, Flevo 190, Drachten

Sije Schoutanus 06 29397191 (18.00 - 20.00 uur)

Woensdag 21 juni

Fietstocht bij de Leijen

Aanvang 19.30

Bij de haven van Rottevalle, ligplaats van de Rot Volwassenen en geïnteresseerde jongeren

Foppe de Haan email. fh.de.haan@ziggo.nl

Zaterdag 24 juni

Excursie; Flora (en Fauna) op De Ierdsweel onder de deskundige leiding van Gerard Tamminga

www.griekant.nl aan het Mercurius Heerenveen Noord.

<https://maps.app.goo.gl/uEjdPrbY2jaUeKYS9> om 10.00 uur

Zaterdag 24 juni

Basiscursus zie ook 20 juni

Libellen Antoine van der Heijden

Veranderingen in onze libellenfauna

Locatie bij opgave

Sije Schoutanus 06 29397191 (18.00 - 20.00 uur)

Zaterdag 01 juli

Excursie door de Paezemerlannen voor
volwassenen en kinderen
14:00 tot 15:30 uur, Moddergat
Meer informatie en aanmelden

Donderdag 20 juli

Excursie Slag Om de Dobben Burgum
Aanvang 19.00 uur
Langelaan 10, Burgum
Betty Kooistra 06 51932500 (18.00 - 20.00 uur)

Zaterdag 19 augustus

Fietstocht Sumar
Aanvang 13.30 uur
Carpool Bergum Van Harinxmaweg Garyp
Anny v/d Velde 06 39325148 (18.00 - 20.00 uur)

Vrijdag 29 september

Vleermuizen excursie Marten Sikkema
Aanvang 19.30 - 10.00 uur
Zaklamp en laarzen mee
Max 15 personen
It West 16 Oudega (Small)
Wenny Creans 06 22780683 (18.00 - 20.00 uur)

Zondag 1 oktober

Herfstwandeling door Toutenburgerbos en
Vitens gebied
Aanvang 10.00-12.00 uur
Parkeerterrein Toutenburg, Zomerweg 75
Noordbergum
Betty Kooistra 06 51932500 (18.00 - 20.00 uur)

Zaterdag 7 oktober

Paddenstoelen excursie
Aanvang 14.00 - 16.00 uur
Witte huis Olterterp, laarzen aan
Adri Mens 0512 522304 (18.00 - 20.00 uur)

Dinsdag 17 oktober

Kind-/gezinsactiviteit Paddenstoelen excursie
Aanvang 15.00- 16.30 uur
Witte huis Olterterp
Laarzen aan
Adri Mens 0512 522304 (18.00 - 20.00 uur)

Zaterdag 28 oktober

Excursie Harstewei, Jistrum
Aanvang 13.30 uur
Rijksweg 28, Jistrum
Tiny Oosterhoff 06 21516101 (18.00 - 20.00 uur)

Zaterdag 30 september

Kinderactiviteit Bodem diertjes zoeken
Aanvang 13.30 - 15.00 uur
Bakkeveen Locatie bij opgave
Karin Akkerman 06 30654807 (18.00 - 20.00 uur)

Dinsdag 14 november

Lezing Zijn wilde bijen wild?
Aanvang 19.30 uur
Brede School De Drait, Flevo 190 Drachten
Volwassenen
Karin Akkerman 06 30654807 (18.00 - 20.00 uur)

